

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК ХХІХ, ЧИСЛО 54. ДЖЕРСІ СІТИ, Н. Дж., ПОНЕДІЛОК, 7-го МАРТА, 1921. VOL. XXXI, No. 54. JERSEY CITY, N. J., MONDAY, MARCH 7, 1921. THREE CENTS

Інавгурація нового президента.

ІНАВГУРАЦІЯ ПРОМОВА ГАРДІНА ВІСНЯЄ ЙОГО ЗАТРАПНУ ПОЛІТИКУ.

ВАШІНГТОН, 4. марта. — Хоч новий президент Злучених Держав заборони великі війни та цивільні паради з приводу його інавгурації на ураді, мимого того до Вашингтону наплили великі товпи народу, щоби бути свідками урочистості обв'язати уряду новим президентом. Сотки видців, що приїхали з далеких закутків краю, дістали нічлігове приміщення в спальних вагонах на діврзи.

Вже о восьмій годині рано великий загін народу залаг плушу перед Капітелом, оскільки найвищих властей Злучених Держав. Прийшовши ім ждати повних п'ять годин, поки новий президент зложити присягу своєму уряду.

На 10 минут перед десятою годинною рано, урядовий інавгураційний комітет, з пенсильванського сенатором Наксом на чолі, прийшов до готелю президента, щоби його забрати на параду. Під години пізніше новий президент, новий віце-президент, їх жинки та комітет поїхали супроводжені відділом кавалерії до Білого Дому, приватного мешкання кождоразово американського президента.

Тут йому прийшлося ждати на Вілсона, котрий за короткий час мав полагати ряд важних державних справ, як примор полагати ухвалені конгресом законопроекти, котрі улаби автоматично, якби він їх не підписав. Навал роботи в посідніх кількох годинах його урядованя так зміучив його, що хоч він нерідко заявляв бажанне брати участь в ційній параді, він ослаб і мусів відмовитися від участі.

ПОСЛІДНА ОФІЦІАЛЬНА ПАРАДА ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА.

Однак він все-таки, мимого супротиванья його лікарів, заявився перекітати з новобранним президентом хоч до Капітелу. Вси газетери, що бачили, як Вілсон вийшов з Білого Дому, не можуть поводитися від снів милосердя для старця. Се був перший його вихід власними ногами від часу його хороби. Вийшов, опираючися на паляці, так повільно, що леда можна було бачити, що поспується. Сін з Гардінгом до авто і поїхав з ним до Капітелу голівникової аудиторії столиці. Вси гладаві кажуть, що це було найбільше протиставленя між двома людьми, як між збудовим і весталим новим президентом та між зломаним, фізично і умово, Вілсоном.

Коли двадцятип'ятигодинні в поалуе новий президент вихав великою парадною до Капітелу, на котрого передних сходях уставлено бальдахом, де він мав зложити урядову присягу. Війскові, цивільні власті та незчислимі тисячі народу залегли докругу.

ПРИСЯГА НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Коло години першої годинної суди найвищого суду Злучених Держав прочитав Гардінгові ноту присяги, котра звучала:

„Я, Ворен Гамаліа Гардінг урочисто присягаю, що я буду вірно сповняти уряд президента Злучених Держав та всіми силами захищати, охороняти та боронити конституцію Злучених Держав. Так мені, Боже, допоможи.“

Після цього він ушлював так авану білію Вашингтона, на котру присягав перший президент Злучених Держав, а котру перемає масонська ложа в Нью-Йорку. Від тої Гардінг став офіційно чинитися президентом Злучених Держав.

ІНАВГУРАЦІЯ ПРОМОВА НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА.

Завершенням сінх простих урочистостей була інавгураційна промова президента.

На її вступі президент Гардінг згадав, що американська республіка, в котрій стійність мало хто вірив при її основианню, перешла спробу встояти і вживаючи її як слід, виходить з неї зміцнена.

Тут він зараз перейшов до підчеркнення своєї загальної політики. На його думку, американська республіка тому показала такою стійною, що вона протривувала політичні не вмишування в справі старого світу і загардно оборонити в свою силу здобувати свою долю і загардно оборонити сего права. З тої причини вона не хоче кермувати справами старого світу. Америка не хоче вмишується в чужі справи.

Се не значить однак, що Америка хоче відрубати від решти світа. Наші сінх ніколи не обліпять на грозух небезпечну, папі уха не оглухнуть на крик цивілізації. Ми признаємо новий лад в світі, як відлучення халд людського серця до більшій товарищескій, братерства, співробітництва. Ми хочемо приязні, і не маємо ненависті. Але Америка, та наша Америка, побудована на основах, положених нашими батьками, не може заключати жадного постійного військового союзу. Вона не може входить в жадні політичні зобов'язання, не може принімати на себе жадних економічних тягарів і не може піддаватися щодо своїх постановів якінебудь ініцій вали, а не своїй“.

„Ми готові злучитися з великими народами світа, великими та малими, як і готові на конференції, ради, щоби переконатися, які поглядати має світ, щоби прилучити дорозу до як найвишнього розбратя і улазити сінх в придручючого тягару війскових та морських зброєні. Ми готові помагати в укладанню планів роземного міжнародного судінництва“.

Однак Злучених Держав не можуть признати світового уряду, який ставив би повлад держави уряд Америки. Сего не може зробити уряд Злучених Держав, бо сему протиставляється лавна політика американського народу, бо сему протиставляється воля народу Америки в тепершній порі. Америка збиріє до міжнародного порозуміння та до зменшеня сего тягарю зброєні та небезпечні війни, але вона ніколи не зречеться навіть частини своєї самостійності.

ЗАКОНОДАВЕЦЬ ОБЖАЛОВАНИЙ ЗА ПЕРЕСТУПЛЕННЯ ПРОТИПРАВОВОГО ЗАКОНА.

ПІЛІЙФІЛД, Нью Джерсі, 4. марта. — Межи людьми, обжалованими в Нью-Йорку за переступленя законом Шермана проти обмежування вільної торгівлі організаціями великих компаній, знаходиться також Ернест Акерман, голова „Лоренс Портленд Семент Ко.“ та посол до нождержської легісатури.

СОЦІАЛІСТИ ХОЧУТЬ ПРОСИТИ ГАРДІНА О АМНЕСТІЮ ДОЛІ ПОЛІТИЧНИХ ЗАСУДЖЕННЯ.

Як доносить загін соціалістичної партії Злучених Держав, соціалістичні, робітничі та ліберальні організації плануєуть подати президентові Гардінгові петицію о амнестію для 200 політичних в'язнів, що сидять за порушеня рижних воєнних законів по рижних тюрьмах в Злучених Державах.

В НОВІМ КОНГРЕСІ БУДЕ ЗАСІДАТИ ОДИН СОЦІАЛІСТ.

Новий конгрес обіме свою законодавчу владсть дія 4. марта. Се так зваий 67-ий конгрес. В новім конгресі буде засідати один одинокий соціаліст, Мерл Лондон, котрий був вибраний з місця Нью-Йорку. Він був конгресменом уже два рази перелетні. За послідні два роки він не засідав в конгресі.

ПРОСЯТЬ О ТОРГОВЛЮ З РОСІЄЮ.

Центральна торговельна та робітнича рада вислала до президента Гардінга просьбу о приверненя торгівлі з Росією.

РОЗПРАВА ПРОТИ МАЙНЕРІВ В МІНГО КАВНТІ.

ВІЛІМСОН, Вест Верджіні, 3. марта. — Відвадочий свідок 20-літній Тром Фарелл зізнався, що Алберт Фелет, приватний детектив, перел самю білкою грошом, що забє Сід Гетфінда, та Кабала Терестера, начальника поліції та мейора міста Матевану. Другий свідок заявив, що він не чув, аби детективні компанії гонили убитим, але чув, що один детектив говорив до другого викладаючи стравкуючих майнерів з компанійних домов: „Ти їди і слухай, що вони говорять, але сам нічого не говори. Ми все те полагодимо на доліні мистіні ввечерю“.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПРО СВОЮ ВНУТРІШНУ ПОЛІТИКУ.

Натеркнувши так своє розуміння загальної політики Злучених Держав, президент приступив до внутрішньої політики. А першу ціл своєю урядованя уважеє він поворот до нормальних відносин. Америка може се зробити декше, як котрийнебудь другий край, бо вона не має жадних національних упередженя, не має бажанні містни, не має охоти до завоюваня, не хвалиться збройною силою.

Однак, якби яка держава знов примусила Америку до війни, то тоді все населення, кожда душа, кожда мушнина, жєнщина, кожда дитина піде на службу державі і буде сповняти те, що держава прикаже. Те саме зоробить кожда фабрика, кожда організація. Се протиставляє поняттю ідеальної демократії, щоби одна частина народу вела оборонну війну, жертвуючи за вибухає стравот. Важна частина зверталася до особистості жадних.

Марта програма вимагає зменшеня воєнного оподаткування, приверненя нормальних відносин між предпріємствами та робітничества, приверненя нормального торгівлі, котра погубила стравот. Важна литанинами вьялється: безробіття, жадна та диточа фабрична праця.

Для удержання жадних ступінь ступінь американських робітників та охоронити американський промисл перел конкурренцію заграніччї, не можна дитати отвором границі Злучених Держав, хоч з другої сторони стара політика захищати її показався давню хібною. Наковчє президент Гардінг вивязався проти уживаня для полагодуваня (успільних) кризиса та несправдливості, таких способів, які можуть загрозити існуючому цивілізації.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РУХ В ПЕТРОГРАДІ І В МОСКВІ ЗАВЕРШЕНО КОШТОМ ВЕЛИКИХ ЖЕРТВ В ЛЮДЯХ.

Советське правительство, як кажуть, готове погодитися з соціалістами.

ЛОНДОН, 4. марта. — Відомості, які сьогодні одержано з Росії вьямахо на балтійські краї, доносить, що советське правительство здавило революційний рух в Петрограді і Москві.

Багато повстання розстляно або убито, а не менше втяло заграніччю.

В Москві арештовано всіх знаних соціал-демократів і соціалістів-революціонерів, але, як запевняють, советське правительство тепер готове до їх зближеня і згодитися на їх співучастя в правлітвом. Говорять, що більшовицьке правительство пропонує утвореня нового коаліційного кабінету, який був би зложений з усіх російських соціалістичних партій.

БРИТАНСЬКЕ ВІЙСКО ПРИБУВ ВЖЕ НА НІМЕЦЬКІЙ ШЛЕСІ НА ЧАС ПЛАБСЦІВУ.

ЛОНДОН, 4. марта. — Дешпа з Берліна до тутешнього дневника „Таймс“ полає вьяомості з Опельна, на Шлеску, що туди прибув уже перший відділ британського війська для переведеня вьявсичноту на Горішньому Шлеску.

Телеграма долає, що після запереня італійського амбасадора італійське правительство готуєть вивиску другого полку вья Шлеску.

ЗЕМЛЕТРЯСЕННЯ В ХІНАХ УБИЛО ЧВЕРТЬ МІЛІОНА ЛЮДИЙ.

ШАНГАЙ, Хіна (Китай), 4. марта. — Нові землетресення, які нависли провинції Кансу і Шенсі, убили 250,000 людей.

Ратушкова комісія вислала людин для перевіреня розмірів нещастя.

ЧОРНОГОРСЬКИЙ КОРОЛЬ МИКОЛА ПОМЕР.

АНТІВ, (Фрунція), 1. марта. Микола I, король Чорногорії, помер тут сьогодні.

Микола I, Петрович Негош, зваий також Микитом, родився 1841-ого року яко чорногорський князь. Вступив на чорногорський престол в 1860 році. Дістав титул короля в 1910 році на підставі ухвали скупщини (парламенту) в Цетинії, столиці Чорногорії.

Мав він десятеро дітей. Найстаршу дочку дав з сербського короля Петра; друга з російського великого князя Миколу Миколаевича; третя стала великою княжною Лихтенбургською, а четверта вдалася за італійського короля. Другі його діти подружжяся також з динстїями родининами.

Був він також поетом, драматургом, актором і вьясильником. По своїй вільній страті престоло в Чорногорію прилучено до Когославі, котра народ Чорногорії проти сего здуку бутується.

Помер, проживши 80 літ, на віптанні у Фрунції. Престоло не зрїхався хоч за сего року сего вьявсичноту \$500,000 рівно.

Лєнін хоче робити Польщі уступки.

АРМІЯ ЩЕ НЕ РОЗПУСКАЄ, БО, КАЖЕ, БОТЬСЯ ВІЙНИ.

РІГА, столиця Латвії, 4. марта. — Судя прийшла часопіс „Правда“ з Москви, в якій находитися промова Лєніна перед московським советом дія 28. лютого с. р.

В сій промові він сказав, що советське правительство хоче як найшвидше заключити мир з Польщею і готове на уступки дія неї. Однак капіталісти других держав перепинають підписаня мира і відхоочуть Польщу до війни.

Демонізацій покино, казав Лєнін, не пересидитися, бо в велика небезпека війни.

Доносять, що в Петрограді і Москві знова вибухла революція.

ВІЙСКА ПРИЛУЧУЮТЬСЯ ДО ПОВСТАННЯ ПРОТИ СОВЕТСЬКОЇ ВЛАДИ.

СТОКГОЛМ, столиця Швеції, 4. марта. (Експресітед Прес). — Нині прийшли суди телеграм з Гелсінґфорсу, столиці Фінляндії, котрі сповідають, що на збройній даладі в Петрограді і в Кремлі, в Москві повставо білє прапори.

В Москві 80,000 вьяків вьявлюють, маючуудати парти революціонерів.

Революційні вьяскі з південного фронту, як доносить, марширують на Петроград.

Морські з Кронштадту вислали безарому телеграму до російських вьясків, в якій вьявляють їх, щоби взяли участь в революції проти советської влади.

Перестрах в Москві.

СОВЕТСЬКИЙ УРЯД В МОСКВІ ОХОРОНЯЄТЬСЯ ПРИ ПОМОЦІ ВІЙСКИ ПЕРЕД РЕВОЛЮЦІЄЮ.

РІГА, столиця Латвії, 4. марта. (Експресітед Прес). — Повідомляють, що в Москві повставо велике запевненя іза добу в Петрограді, та що пороблено надзвичайні запов'язання, щоби не допустити до бунту.

Місто Москва поділено на чотири дільниці для оборони. На стратегічних точках уставлено вночі вьяскі.

Советська влада в Росії впаде до року.

ТАК КАЖЕ ЕСТОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР, ЗАВ'ЯВЛЮЮЧИ, ЩО В ЦІЛІ РОКИ КИПІТЬ НЕВДОЛЕННЯ І ПОВСТАННЯ РУХ.

РЕВАЛЬ, столиця Естонії, 4. марта. — Естонський президент міністрів Пате, заявив, що він певний, що російський парті скине советську владу найдало до року.

Він сказав, що він має вьяомості з найдогосторішніших жєрел, що проти-більшовицький рух серед російського селянства зростає з небувалою швидкістю, та що сєй рух зме-те, советську владу протягом року.

Сю заву естонського прем'єра підмірає також естонський дипломат, котрий щобино вернувся з Москви.

Він каже, що „червоні“ скоро більше третять контролю в російській державі; що по слезах твориться шораз то більше зброєних банд, котрі нападують на міста. Революції є по цілому краю. Селянї вьявляють більшовицьких комісарів щобино.

Темсе оповідають воєнні бранці, що вертаються з Росії до Естонії. Кажуть вони, що парті в цілій Росії і Сибірі постане проти більшовицького правління, та що воно довро не може встояти серед таких вьядосин.

Прем'єр Пате і всі інші заграничні справ, Віржі, заявляють, що Росія не вьяде наступною війни проти других держав з причини занепаду промислу і заміжничого руху.

БОЛЬШЕВІКИ ВІЙСКИ ЗАВІЛИ ВЖЕ ПОВСТАННЯ РУХ В ПЕТРОГРАДІ І В МОСКВІ.

ВАШІНГТОН, Д. К., 4. марта. — Відомості, які сьогодні одержано в советській Росії, повідомляють про повстання руху проти советського правління, який був вибух в Петрограді і Москві і в других сторонах Росії.

Вісти з Петрограду полаєні збїги, які прибули до Фінляндії і Естонії, коли Петроград заявля советський вьяскі.

Советський вьяскі, які подотють останній відомості, заявляє вьяк повстанцій рух в Петрограді і в Москві і мають оба міста під широким контролем.

БОЛЬШЕВІКИ ЗНОВА В ПЕТРОГРАДІ СПОДІРАМЯ І МОСКВІ.

ВАШІНГТОН, Д. К., 4. марта. — Телеграм з Гелсінґфорсу, столиці Фінляндії, доносить, що більшовицькі вьяскі знову вьявляють повстання руху в Петрограді і Москві, заповнивши догр в потягах кроні.

Советські власті знова в панами ситуації в Росії.

Начальник „чрезвычайки“ (назвичайної комісії) проти протривування, К. К. дія вьяк повстанцій руху в Петрограді і в Москві і мають оба міста під широким контролем, особливо серед селянства.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1898. Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 88 Grand Street, Jersey City, N. J. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. Edited by Editorial Committee. Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1106 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Table with 2 columns: SUBSCRIPTION RATES and ПЕРЕДПЛАТА. Lists rates for one year, six months, and three months in both English and Ukrainian.

Кабинет Гардінга.

З іменавням Дейвіса секретарем (міністром) праці творене кабінету нового президента треба уважати покітченим. Тому всі діяльність, як виявлявся новий президент з сего першого обов'язку свого могозагованого уряду.

Проти іменавням згаданого Дейвіса секретарем праці протестувала навіть така консервативна робітничка організація, як Американська Федерація Праці. Видно його особа навіть такої організації владолити не може.

Секретарем Флоту став Джан Вікс, котрий хіба тільки може сказати за собою, що колись хотів стати моряком, але потім закінчив се для політики та банкірства.

Генеральний постестером став Біл Гейс, котрий проявив виборну кампанію президента Гардінга. Хоч він має велику вправу у веденню таких річ, як виборча кампанія, то підготованню до початкового діла йому не приписують. Але з другої сторони, він певно не буде гіршим від Вільсонового міністра почт, Берсона, котрий поведовив на своїм становищі як царський або більшевський міністр.

Генеральним прокуратором (міністром справедливости) став Марк Доверт, котрого іменавнене викликало було довести велике задиваненне серед адвокатів та суддів. Але може якраз тому він буде добрим міністром судівництва?

Про других членів кабінету, про Денбі на становищі міністра флоту, про Мелона на становищі міністра скарбу, про Волеса на становищі міністра рільництва та Фола на становищі міністра внутрішніх справ, говорять багато доброго, але не кажуть нічого поганого. Вони аж в урядованню покажуть, що вони варті.

Лишається лише двох людей, котрі певно становлять велику опору впливу нового кабінету і котрі надавати-муть багато поваги своєму тілові. Це Герберт Гувер на становищі секретаря торгівлі та Чарлс Гюз на становищі секретаря стейту. В усім, що він предпринимав, Герберт Гувер показався знаменитим адміністратором, а Гюз же одним таким вступілом в оборони соціалістичних поглядів до ньюйоркської легістатури, прогнанім безпробно анти-соціалістичною більшовство, доказав, що він потрапить поставити справедливість понад інтереси класи, до котрої належить і він і ті, що його як адвоката звичайно наймають.

Тому поступові часописи зазначають з призначенням, що такий чоловік обняв таке важке становище, як становище секретаря стейту, котрої рівняється міністрови заграничних справ та прем'єрови міністрів в одній особі.

Як же один американський радикальний тижневик, Гувер та Гюз — се двох людей, до котрих загал американського народу має дісне довіре і до котрих цей народ буде удаватися о поміч в кожнім поважнім конфлікті.

Вартість Пілсудського.

Недавно, як звісно, їздив Пілсудський до Парижа за бізнесом і за славою. Бізнесу не зробив, слави не здобув, але бодай в часі гостини Французи прийняли його величаво і таксамо величаво відправили.

При нагоді маршал Пілсудський причинив на блязку французького генерала, маршала Фоша польський хрест заслуги з написом „віртути мілгаріт“ (військовою хоробростю).

Причинаючи той медаль, Пілсудський сказав до нього промову, в якій говорив про Францію і Польщу. В тій промові були між иншим отсі слова: „Величаво, одвічальність, яку чоловік осмілюється прийняти на себе, є найціннішою мірою його вартості“.

ЗНОВ ОДНА З НЕВИННИХ ЖЕРТВ ПОЛЬСЬКИХ КАТІВ.

З приводу процесу проти лікаря д-ра Петра Петрушевича. (Вид власного кореспондента).

Дня 7. лютого починялася у Львові судово розправа проти лікаря д-ра Петра Петрушевича, якого польська прокуратура обвиняла, що він, будучи за часів української влади, від грудня 1918 до мая 1919, санітарним шефом в Коломиї, намісником домію до того, що в таборі для інтернованих в Косачеві, де українські власти держали поляків, ті були наражені на неадагті і смерті.

Коли Польки знали Східну Галичину, д-ра Петрушевича арештували і держали 18 місяців у тюрмі. Так догво мислять він жадали на суд. Судова розправа відбувалася перед суддями присяжними у Львові. І прокуратор, який обвиняв, і судовий трибунал, який вів розпраду, і судді присяжні, які мали рішати про винув, були Польки. Обороняли обвиненого українські адвокати др. Андрій Чайковський і др. Кулячицький. Розправа велася 11 днів. Через судово сядло перейшло багато свідків Польків, яких прокуратура обвиняла на стверженні вини. Однак всі вони, з малими винятками, нічого не могли сказати в обвинення д-ра Петрушевича. Відносини в таборі для інтернованих не були вдоволяючі, але сьому були винні обставини: неадагта їди, білая ліквіа, а не зала воля д-ра Петрушевича.

По переведенню розправи трибуналу поставив суддям присяжних цілий ряд питань, так хитро уложених, щоби бодай на чимсь здовити, обвиненого. Чи бачив з його, винні зазначення? „А коли бодай, то чи якиме спричинила смерть? Чи якиме смерть, то чи бодай шкідливо на здоров'є і тілі? Дайте, який ступінь злої воли проявив він? Словом, щоби бодай ще чогось можна було причисити з асудити.

Однак судді присяжні, Польки, на основні запитання свідків, також Польків (бо з визнаннями свідків Українців певне вони не числились й, як би польські свідки свідчили проти обвиненого!), всім 12 голосами заперечили головне питання щодо вини обвиненого. Таксамо заперечили 8 голосами з. в. евентуальне питання.

На сій основі трибунал видав увільняючий присуд і др. Петрушевич.

ЯК НЕ УКЛАДАТИ ПОЛІТИЧНИХ ДЕПЕШ ЧИ ПИСЬМ?

(Наказана стаття).

Позавершаря „С в о б о д а“ помістила допис з Філадельфії, Па., в котрій подано текст депеш, яку товариство „Провидінне“ вислало до Ради Ліги Народів в українських справах.

Перша часть сеї депеші цілком добра. В ній протестується рішучо проти польського варшавського уряду і Східній Галичині. І друга часть добра. В ній знов жадає, аби Ліги Народів вислала депешу до Польки, що всі те була брешня. Але Яечник просидів кількатицять місяців у тюрмі, де його били, морили голодом, і взагалі зручались на ним. Від сих знущань він, вийшовши на волю, за кілька днів помер.

Тепер знов польські судді присяжні у Львові увільняли д-ра Петрушевича. Але перед тим він висидів 18 місяців у тюрмі; натерпівся польських знущань. Треба було читати польські газети, що вони писали проти нього перед судовою розправою, щоби підбурити проти нього польських судів присяжних. Такі слова як „кат Польків“ були ще найбездальніші. Так показалося, що ні польські свідки ні польські судді присяжні не могли на ті слова „кат Польків“ знати ніякої вини. Однак хто йому тепер нагородити тих 18 місяців тюрми і знущань?

Яечник і Петрушевич — се страшне обвинення проти польського режиму в Галичині. Так як їх дох, Польки арештували сотки тисяч Українців. Десятки тисяч умерли в польських тюрмах від знущань, голоду і похестів; інші втратили здоров'є. Кого, винуватиці без суду, кого засудили, кого увільнили, а хто ще доси сидить. Всі вони невинні; всі вони тільки жертва польської, і німської, Польки мстяться на них за те, що вони хотіли, щоби на українській землі була незалежна українська держава; що вони не хотіли згинутьи ший під польське ярмо; що боролися проти польського нападу на українське землю, — проти польської неволі.

Про се катування українського народу Польками знають правительства держав антанті; знає культурний світ. Чому всі вони спокійно дивляться, як український народ загинув в польській неволі? Вільс, 14. лютого 1921. Др. Михайло Лозинський.

ІЗ ЗАГРАНИЧНОЇ ПОЛІТИКИ.

Орієнтальне питання. (Вид власного кореспондента). На лондонській конференції Найвищої Ради, яка назначена на 1. марта, має розглядатися також орієнтальне питання, себто питання про дальшу долю Туреччини.

Коли в Європській державі, які ціле 19. століття були під владою турецької держави в Європі, а може й Туреччині, турецькі війська одержали воли все, останній раз на бердиським конгресі після російсько-турецької війни 1878 р. брали Туреччину в оборону. Мірні Росії опанували Царгород і Дарданелі, оставала нездвиненою.

Мала вона здійснитися в теперішній світовій війні. На випадок побди союзників об'явив Росії здійснення 1 м.р. Остання Росія не відступала в війні до кінця. Починий союз (Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарію й Туреччину) антанті побдила, означив без участі Греції, яка тимчасом, під впливом формої правління, стала ворогом антанті.

Тому і люди побди поділили між себе союзники без Росії. На основі договору в Севр Туреччині в Європі перестала існувати. На Царгороді і Дарданелі наложила свою руку Антанті, яка ціле 19. століття обороняла в сій справі Туреччину против аспірацій Росії, позаяк Туреччина була турецькою державою. Греція як нагороду за те, що вона під диктатором Веньзелоса союзна підчас війни воли антанті.

Останній договір в Севр не ввійшов у життя. Невдоволення в Туреччині дозволяло та громадській війні. Проти ратифікації севрського договору піднялося повстання в Туреччині. Вислано пашу Ціл впливом сьому повстання правительство султана не ратифікувало договору, тільки зажадало часу на переговори в ціліх доки антанті не віднайдуть едності.

Рішачасно вибори в Греції вийшли в некористі Веньзелоса. Погрі прихильники вийшли до Греції в війні за Грецію. В дальшій розуміть тоді обидві дїстала Греція як нагороду за те, що вона під диктатором Веньзелоса союзна підчас війни воли антанті.

Останній договір в Севр не ввійшов у життя. Невдоволення в Туреччині дозволяло та громадській війні. Проти ратифікації севрського договору піднялося повстання в Туреччині. Вислано пашу Ціл впливом сьому повстання правительство султана не ратифікувало договору, тільки зажадало часу на переговори в ціліх доки антанті не віднайдуть едності.

Очевидно: се є ослаблєним справи. Бо коли галицьке правительство жадає від Ліги Народів чи антанті свого признання і признання самостійності Галичини, а американсько-українські депеші не підписували Галичин, лиш фантазують про те, чого тепер не можна здійснити, а мовчати натомість про самостійність Галичини — то чи не є се ослаблєним справі? Що ж подумавати се на члені Ліги? — Очевидно: подумавати, що „можна ще пожадати з рішенням східно-галицької справи, бо „самим Українцями не ясно“, що з Галичиною зробити, а навіть як вони самі на той конспект не приймуть, то Ліги вже їх на него приведуть, поклюкнуться власне на такі... „соброрно-українські“ депеші як на доказ „політичної“ незрілості і фантастичности укр. руку.

Ось-так з укладом політичних депеш дуже треба бути осторожним. А то можна навіть пивал Філадельфійські патріоти хотіли очевидно як найліпше, але „пересадити“ в „соброрності“ і через се ослабили ефект депеші для галицької справи. А шкודה! Бо саме тепер треба нам воєністично сконцентрувати на галицьку справу та жадати реальних і можливих річий.

Всі такі депеші повинні тепер мати ті дві думки: 1) геть з лядською окупацією Галичини — і 2) Галичина має бути самостійна.

А вже тоді, як то перепере, приїде чат і на Велику Україну. Свідомий.

RENCHLIN. Фабрика в БІТОРК, 15-го МАРЦА. Кабині і трети вагонів. Прислуга відсутня. Голоситися до місцевих агентів FRENCH LINE AGENT.

по польщі.

Дорожнична на життєві конечности. Як доносять з Польщі на основі урядових даних, дорожнична по цілому краю росте дальше. За останніх 60 днів дорожнична зросла о 86 процент. За білий хліб паритесь у вільній продажі 100 марток за фунт. Мисо можна дістати дуже рідко. Палива зовсім немає. Кажуть, що се зима, найтяжча з усіх.

Польські залізничні. Краківський „Гонец“ описує положення залізничні в Польщі: „Перед війною польські залізничні мали 4,808 локомотивів, 11,211 пасажирських возів, і 120,110 тигарових. В липні 1919 року було всего 2,017 локомотивів, 5,781 пасажирських та 50,107 тигарових возів.

„В той спосіб, втрачено 42 процент локомотивів, 52 процент пасажирських та 58 процент тигарових возів.“ „Від того часу обставини ставали шораз гірші, так що тепер можна уважати польські залізничні за своїм збанкрутованими.“

„Польське дзельнице“ не киче добре обелані. „Курер Львовскій“ доносять, як сумне але немиче правдиве, що в місті Познані, столиці пруської часті Польщі ведеться систематична терористична акція проти урядників з кошичними провинцій Австрії та Росії. Через те уряд наказав змінити поліційну сторожу по вулицях міста.

здобути славу, то він здобув сумну славу, і показав, що він в діяльності не має жадної вартості. Коли німецький цсар хотів побити цілий світ, а тепер німецький нарід палять славу се в білони відшкодованню, то він здобув собі в історії сумну славу і показав, що він в діяльності не має жадної вартості.

Таксамо і Пілсудський зі своєю „великою Польщею“ коштує волі і життя сусідніх народів. Сим ділом, яке йому з задурманення полякам здається „великим“, здобув собі і своїй Польщі сумну славу і показав, що він якраз має таку вартість як Герострат або кайзер.

Бо з „великої Польщі“ якраз стільки користі, що осталося їз святині в Ефезі або за кайзерово „місця на сонці“.

Тільки вислідом остачитим, який вже недалекій, політики Пілсудського можна зирити його діяльність вартість і вичину.

по польщі.

Дорожнична на життєві конечности. Як доносять з Польщі на основі урядових даних, дорожнична по цілому краю росте дальше. За останніх 60 днів дорожнична зросла о 86 процент. За білий хліб паритесь у вільній продажі 100 марток за фунт. Мисо можна дістати дуже рідко. Палива зовсім немає. Кажуть, що се зима, найтяжча з усіх.

Польські залізничні. Краківський „Гонец“ описує положення залізничні в Польщі: „Перед війною польські залізничні мали 4,808 локомотивів, 11,211 пасажирських возів, і 120,110 тигарових. В липні 1919 року було всего 2,017 локомотивів, 5,781 пасажирських та 50,107 тигарових возів.

„В той спосіб, втрачено 42 процент локомотивів, 52 процент пасажирських та 58 процент тигарових возів.“ „Від того часу обставини ставали шораз гірші, так що тепер можна уважати польські залізничні за своїм збанкрутованими.“

„Польське дзельнице“ не киче добре обелані. „Курер Львовскій“ доносять, як сумне але немиче правдиве, що в місті Познані, столиці пруської часті Польщі ведеться систематична терористична акція проти урядників з кошичними провинцій Австрії та Росії. Через те уряд наказав змінити поліційну сторожу по вулицях міста.

здобути славу, то він здобув сумну славу, і показав, що він в діяльності не має жадної вартості. Коли німецький цсар хотів побити цілий світ, а тепер німецький нарід палять славу се в білони відшкодованню, то він здобув собі в історії сумну славу і показав, що він в діяльності не має жадної вартості.

Таксамо і Пілсудський зі своєю „великою Польщею“ коштує волі і життя сусідніх народів. Сим ділом, яке йому з задурманення полякам здається „великим“, здобув собі і своїй Польщі сумну славу і показав, що він якраз має таку вартість як Герострат або кайзер.

Бо з „великої Польщі“ якраз стільки користі, що осталося їз святині в Ефезі або за кайзерово „місця на сонці“.

Тільки вислідом остачитим, який вже недалекій, політики Пілсудського можна зирити його діяльність вартість і вичину.

по польщі.

Дорожнична на життєві конечности. Як доносять з Польщі на основі урядових даних, дорожнична по цілому краю росте дальше. За останніх 60 днів дорожнична зросла о 86 процент. За білий хліб паритесь у вільній продажі 100 марток за фунт. Мисо можна дістати дуже рідко. Палива зовсім немає. Кажуть, що се зима, найтяжча з усіх.

Польські залізничні. Краківський „Гонец“ описує положення залізничні в Польщі: „Перед війною польські залізничні мали 4,808 локомотивів, 11,211 пасажирських возів, і 120,110 тигарових. В липні 1919 року було всего 2,017 локомотивів, 5,781 пасажирських та 50,107 тигарових возів.

„В той спосіб, втрачено 42 процент локомотивів, 52 процент пасажирських та 58 процент тигарових возів.“ „Від того часу обставини ставали шораз гірші, так що тепер можна уважати польські залізничні за своїм збанкрутованими.“

„Польське дзельнице“ не киче добре обелані. „Курер Львовскій“ доносять, як сумне але немиче правдиве, що в місті Познані, столиці пруської часті Польщі ведеться систематична терористична акція проти урядників з кошичними провинцій Австрії та Росії. Через те уряд наказав змінити поліційну сторожу по вулицях міста.

здобути славу, то він здобув сумну славу, і показав, що він в діяльності не має жадної вартості. Коли німецький цсар хотів побити цілий світ, а тепер німецький нарід палять славу се в білони відшкодованню, то він здобув собі в історії сумну славу і показав, що він в діяльності не має жадної вартості.

Таксамо і Пілсудський зі своєю „великою Польщею“ коштує волі і життя сусідніх народів. Сим ділом, яке йому з задурманення полякам здається „великим“, здобув собі і своїй Польщі сумну славу і показав, що він якраз має таку вартість як Герострат або кайзер.

Бо з „великої Польщі“ якраз стільки користі, що осталося їз святині в Ефезі або за кайзерово „місця на сонці“.

Тільки вислідом остачитим, який вже недалекій, політики Пілсудського можна зирити його діяльність вартість і вичину.

по польщі.

Дорожнична на життєві конечности. Як доносять з Польщі на основі урядових даних, дорожнична по цілому краю росте дальше. За останніх 60 днів дорожнична зросла о 86 процент. За білий хліб паритесь у вільній продажі 100 марток за фунт. Мисо можна дістати дуже рідко. Палива зовсім немає. Кажуть, що се зима, найтяжча з усіх.

Польські залізничні. Краківський „Гонец“ описує положення залізничні в Польщі: „Перед війною польські залізничні мали 4,808 локомотивів, 11,211 пасажирських возів, і 120,110 тигарових. В липні 1919 року було всего 2,017 локомотивів, 5,781 пасажирських та 50,107 тигарових возів.

„В той спосіб, втрачено 42 процент локомотивів, 52 процент пасажирських та 58 процент тигарових возів.“ „Від того часу обставини ставали шораз гірші, так що тепер можна уважати польські залізничні за своїм збанкрутованими.“

„Польське дзельнице“ не киче добре обелані. „Курер Львовскій“ доносять, як сумне але немиче правдиве, що в місті Познані, столиці пруської часті Польщі ведеться систематична терористична акція проти урядників з кошичними провинцій Австрії та Росії. Через те уряд наказав змінити поліційну сторожу по вулицях міста.

здобути славу, то він здобув сумну славу, і показав, що він в діяльності не має жадної вартості. Коли німецький цсар хотів побити цілий світ, а тепер німецький нарід палять славу се в білони відшкодованню, то він здобув собі в історії сумну славу і показав, що він в діяльності не має жадної вартості.

Таксамо і Пілсудський зі своєю „великою Польщею“ коштує волі і життя сусідніх народів. Сим ділом, яке йому з задурманення полякам здається „великим“, здобув собі і своїй Польщі сумну славу і показав, що він якраз має таку вартість як Герострат або кайзер.

Бо з „великої Польщі“ якраз стільки користі, що осталося їз святині в Ефезі або за кайзерово „місця на сонці“.

Тільки вислідом остачитим, який вже недалекій, політики Пілсудського можна зирити його діяльність вартість і вичину.

по польщі.

Дорожнична на життєві конечности. Як доносять з Польщі на основі урядових даних, дорожнична по цілому краю росте дальше. За останніх 60 днів дорожнична зросла о 86 процент. За білий хліб паритесь у вільній продажі 100 марток за фунт. Мисо можна дістати дуже рідко. Палива зовсім немає. Кажуть, що се зима, найтяжча з усіх.

Польські залізничні. Краківський „Гонец“ описує положення залізничні в Польщі: „Перед війною польські залізничні мали 4,808 локомотивів, 11,211 пасажирських возів, і 120,110 тигарових. В липні 1919 року було всего 2,017 локомотивів, 5,781 пасажирських та 50,107 тигарових возів.

„В той спосіб, втрачено 42 процент локомотивів, 52 процент пасажирських та 58 процент тигарових возів.“ „Від того часу обставини ставали шораз гірші, так що тепер можна уважати польські залізничні за своїм збанкрутованими.“

„Польське дзельнице“ не киче добре обелані. „Курер Львовскій“ доносять, як сумне але немиче правдиве, що в місті Познані, столиці пруської часті Польщі ведеться систематична терористична акція проти урядників з кошичними провинцій Австрії та Росії. Через те уряд наказав змінити поліційну сторожу по вулицях міста.

здобути славу, то він здобув сумну славу, і показав, що він в діяльності не має жадної вартості. Коли німецький цсар хотів побити цілий світ, а тепер німецький нарід палять славу се в білони відшкодованню, то він здобув собі в історії сумну славу і показав, що він в діяльності не має жадної вартості.

Таксамо і Пілсудський зі своєю „великою Польщею“ коштує волі і життя сусідніх народів. Сим ділом, яке йому з задурманення полякам здається „великим“, здобув собі і своїй Польщі сумну славу і показав, що він якраз має таку вартість як Герострат або кайзер.

Бо з „великої Польщі“ якраз стільки користі, що осталося їз святині в Ефезі або за кайзерово „місця на сонці“.

Тільки вислідом остачитим, який вже недалекій, політики Пілсудського можна зирити його діяльність вартість і вичину.

ТЕОРИЯ ПОЛІТИКИ.

VI.

Що є соціальна справа?

Обговоривши національне питання, його природне коріння та його вагу, перейдемо з черги до соціальної справи, то є до відносин поміж поодинокими класами суспільства.

Соціальне питання так старе, як стара людська культура. Від коли тямить людська історія, все було між людьми різні суспільні класи. Навіть у півдних місцях — серед Мурунів в центральній Африці, серед мідношкірих Індіан, що замешкували Америку перед приходом білої раси та серед т. зв. полінезійських племен, заселиючих острови Тихого Океана — є класи: князів, якіснь ніби-то шляхти, вольних людей та невільників. Нема суспільних класів лише серед цілком диких племен, сточих на найнижчій ступені культури, що ні не управляють рілі, ані не знають жадного ремесла, ані не знають пекати домашніх звірят, а живуть на збірлі сприм. Пейшейшер на т. зв. Вогнищній Землі, або Нім-Німі в центральній Африці? Чому се так? — Бо як тільки племя має трохи культури, то зараз завляється т. зв. поділ праці і власність. Один з ватажком племен, другий знаходить, що лічить праці і хоботи, інші вояки, що йдуть боронити племя від ворога, ще інші робить дук, стріли, списи, стіги, інші є овчар, ще інші виробляє топори, сокири, ножі і т. д. Се вже є поділ праці, який з часом переходить з батька на сина (бо синам найкраще навчитись батькового ремесла). Життя племя поступить у культурній розвою так, що значне управління рілі збіже та держати худобу, тоді завляється ще більший поділ праці: одні йдуть на війну, другі управляють рілі, ще інші роблять везе оружжя, начине та одіж. Діється се тому, бо кожен чоловік не може вміти усього, але кожний спеціалізуєсь в якійсь одній звявності.

Що більше: власність з управою рілі і худобою худоба звляється приватна власність. Цілком дикі племена не знають власності землі, чи худоби, а то тому, бо земля не управляється (лише вольчатися громадками з місця на місце) та не знають держати худоби. Ти племена, що вже мають трохи культури, але живуть з вирівноватости і риболовства, також не знають власності землі чи худоби. Однак вони вже знають власність шатра, ножа, топора, стіги, човна, а також жінок і дитини. Що собі що зробить, здобуде у війні або купить у другого в зами за шкряп звирів — той має ту річ за власну і забє то, хто хоче йому сїр забрати. Але з хвилею, як люде зачинають управляти рілі чи освоювати товар — завляється приватна власність землі чи стад (черед, табунів). Се природна річ той, хто в перші моменти вичоркував ліс-пушу, аби сісти збіже, хоче мати пожиток з того для себе і дитини його свого дітям та не хоче ділитись з другим, що не робив цього. Сега так само той, хто плідив худобу, трудився копати, ліл, пильнував її, хоче мати дожиток з неї для себе і своїх дітей, а не діти чужих, що не старались о не. Пловачи у витворенні класів тих, що посідають більше, і таких, що відділяються менше — так само нічого не мають. Численні, здорова і сильна родина з горне корчункою більше землі; маючись родина з хорвотати менше. Одному товару множитьши і ховавсь, другому пошесть або дикі звіри винищать стадо. Найбогатші стають князми, шляхтою — другі простіні вояки, чирільники. Довго звляються невільники, а то з воєнних бранців. Цілком дикі племена убивають всіх ворогів, звляють звляють часом навіть зідать тіла ворогів. А племена, що знають вже різницю, не убивають воєнних бранців, але роблять їх своїми невільниками-рабами, яких кажуть працювати на рілі. Чим далше, то та класа рабів росте.

Ось-так з першими початками людської культури звляються вже суспільні класи, т. є групи людей, що різняться між собою маєтвиною і господарським становищем в суспільстві. Головні рідники між класами полягає в тім, чи може цілком нічого не посідають і живуть лише з своєї праці на чужім. Дешо инше, ніж суспільна класа, є т. зв. «касти». Тені «касти» у світі нема, але колись, ще до Христа, були в Єгипті і Вавлоні, а до недавня в Індії. «Каста» то є така суспільна класа, котра тісно замкнена в собі, має свої окремі права і обовязки та до котрої належать дити в одній касті в другу. Звичайно такі «касти» оперті на релігій і вважаються сотвореними через богів та тому незмінними. — А се що инше є «стан»? «Стани» були в Європі в середніх віках та в пізнійших часах аж до т. зв. великої французької революції 1789 року та європейських революцій 1848 року. Були се соціальні класи, закріплені правом (законом): шляхта, духовенство, вольні міщани і панщизняні хлопці. Вони вже не мали релігійного характеру з одного «стану» було «хоч з тяжким трудом» перейти до другого. Пряміром: хлоп мі бути вивольнений, купивши собі вола за гроші, або діставши її в нагороду за яку вельку прислугу, зроблену панови, який єи держав; за таку прислугу князь чи король мі зробити хлопа вольним шляхтичем. Кожний «стан» мав свої права і обовязки. Вольні стани (шляхта, духовенство і міщане) мали кожний свою стовну автономію, свої окремі стани власти, суди, то що. Невольні стани, то є хлопці, підлягали суду вно і власти свого пана, а лиш в великих, кримінальних справах державному судови князя чи короля. Вольні стани (в Польщі) мали шляхти і епископи, а просте духовенство і міщане ні! лише участв в управі держави через т. зв. «станові соймів».

(знавали так тому, бо делегати кожного «стану» засідали вразу окремо і голосували окремо, а пізніше, хоч навсть засідали вже разом, то були вибрані кожним «станом» окремо). В сегоднішній час ділі «станов» розуміємо знов що инше, а саме: принадлежність до певного культурного або фахового круга суспільства. Пряміром кажемо: міщани, маломіщани, селянин, ремісник, попович, інтелігент, урядник — при чім розуміємо не суспільну класу, не маєтвоний стан їх, але культурний ступень, загальний рід заняття і фахове образование сих людей. Кожний з тих людей може бути дуже бідний, середно заможний або нічого не мати — незалежно від того, до якого стану належить, яке його образование чи заняття. Пряміром «міщанин» є міщане, що мають міліони, є такі, що ледви має хатину та варстат чи кусень землі і заробить на свою родину, а є такі, що мусять на чужім робити, бо свого не мають.

Натомість — як сказано — суспільні (соціальні) класи різняться від себе маєтвоним станом, поділом праці і розмірами власности чи життєм лише з власної праці на чужім. Значино — всі люде всіх клас є тепер рівні і перехід з одної класи до другої є свободний та залежить лише від того, чи хто здобуде або втратить власність. Є сегодня міліонери-капіталісти, що зачинали з десятками паллями на руках як прості робітники (Карнегі, Едсон, Форд і т. д.). А є люде, що нічого не мають, крім своєї праці, а належали колись до шляхти і т. д. Сім рідників сегоднішній стан від того часу, як були «касти» та середночичі «станні» є се безперечно, в порівнянні до сих давних часів, великий поступ людства наперед. Сеї поступ — різниця всіх людей перед правом — принесла наперст т. зв. Велика Французька Революція з 1789 року. До сеї революції у Франції (і в цілій Європі) були «станні» — шляхта, духовенство, міщане і невольні хлопці. Але лиш три перші, вольні «станні» мали голос у «становім зібранні». В дійсності всі мали рівність і вніше духовенство. Революція завчав т. зв. «третій стан» то є міщанство, а до неї прилучились инше духовенство. Вони зажадали за себе рівних прав зі шляхтою, скасування власти шляхти і висного княрства та заступлення її властю всего народу, то є демократію. Вони також проголосили, що всі люде є вольні і рівні — о проголосили скасування панщини. Провідниками їх були знов визначні, розумні та учені люде шляхтоцького роду: генерал Ляфетт (той сам, що помагав Вашингтону визволити Америку від Англії), граф Мірабо і інші. Вони-то за одну ніч переперли всі ті великі реформи, що дали стовити демократію, парламентаризм та рівність і вільність людей перед правом. То, що потім діялось у Франції — панованіє криавого терору, убиттє короля і около 2 міліонів людей, скасування репліції і т. д. — се в нічлім не змінило ані не попустило наперед тіх реформ, що тіх перевели майже без проливу крові наперед, розумні провідники французької революції. До «революції» не полягає в тім, аби різати, вишати і розстрілювати маси людей — правдиві ці «урюенні класи» розумні люди поступу — але в тім, щобі перевести в життє основні принципи. В 1848 році в Німеччині також була така сама революція як 1789 року у Франції. І вона принесла також зрівняння стани, скасування панщини, парламентаризм і демократію. Але в цій Німеччині в часі тої революції не було навсть 200 людей.

Значить, до революції не треба кожде різання і вишання. Не нарід розумний і розважливий, то робить революцію без проливу крові. Лише горчечники, малорозважні народи, де дедя крику підняти людей за собою (от як горччі Французи) або темні народи (які в Росії) розуміють революцію так, що то треба лити потоками людську кров та класи стирти трупів. Тимчасом з сеї безумної різанини нічого доброго не виходить, але навпаки: людем який стає ті за богато і тоді настає т. зв. реакція (поворот взад). Так було у Франції по криавому панованні т. зв. якобін (Робеспієра, Дантона, Марата). Усунувши ті зв. «жирондисти», то є перших розумних революціонерів, якобін зразу різали шляхти і всіх, кого підозрівали о «реакційність», а потім стали різати самі між собою. Через се так ослабили себе і так надокучили народови, що нарід, в 10 літ по вибуху революції, попер молотою генерала Наполеона Бонапарті і вивраб його своїм ісарцем. Те саме було в Росії. Революцію зачали там такі оцічені люде як князь Львов, учений професор Мілюков, Міостер Терещенко, визначний адвокат і посол Керенський і т. д. Вони усунули царя, проголосили рівність всіх, видану землі селянам і парламентарну демократію. По них прийшли большевики, користаючи з темноти мас, що послушали ревуни. Большевики різали шляхти, чи треба чи ні, а тепер вже зачинають між собою сваритись. Незавом захчуть і різати між собою. Народови вже нині за богато того. А як большевики ослабляють, тоді захчуть «реакція», поворот взад. А що Росія є темна країна, то і реакція буде там страшна. Прияде життя генералів та з большевизм (генерали!) і захчє знов різати большевизмів — подобно, як се було на Угорщині. А сичитись так на тім, на чім зачали князь Львов, Мілюков і Керенський: рівності всіх перед правом і парламентарній демократії. Значить: то саме, до чого Росія дійде по страший, кровавий дорозі, можна було осприхити без дикого різання, аби лиш провідники мали бул розум і сумління, а нарід культуру.

(Далше буде).

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ БАНК В АМЕРИЦІ. ПРОТОКОЛ.

II. засідання Комітету Організаціи Українського Банку з 17-го лютого 1921.

Присутні: Др. С. Л. Сохочий, А. Р. Демидчук, М. Камінський, др. С. Редик і секретарі, адвокат Др. Ф. Гендел. Неприсутні: С. Ядловський зголює своє оправдане, звляючи, що мусять на той день їхати до Пітсбурга, в громадських справах.

Звіт з роботи.

Др. Сохочий повідомляє, що на запрошеніє філадельфійського субкомітету він і о. Левичський їздили на збори до Філадельфії в нещода до 13-го лютого. В своїй промові мотивував о. Левичський конечність заснування українського банку, а др. Сохочий пояснив, що се єсть банк і він обовязки субкомітету. Далі після довгого збраним за повну на зборах, бо се єдиний спосіб зійтись з народом. Подякував він за те, що вони остаточно перемогли надворе, яке єсть головною перешкодою в роботі. Комітет надіється, що Філадельфія дасть більше субскрипції, ніж якась інша місцевість в Америці.

Голова Комітету подав таке доповіді, що о. Адміністратор Понятини на його просьбу вилас обіжних до його ховенств в справу банку.

Др. Сохочий повідомляє, що о. Адміністратор Понятини на його просьбу вилас обіжних до його ховенств в справу банку. Коли невідповідні елементи намагались знизити єсть, що стирнуть по дорозі, то будуча праця лишиться вибраним оцінним, котрі сповняють волю народа.

Др. Сохочий повідомляє, що о. Адміністратор Понятини на його просьбу вилас обіжних до його ховенств в справу банку. Коли невідповідні елементи намагались знизити єсть, що стирнуть по дорозі, то будуча праця лишиться вибраним оцінним, котрі сповняють волю народа.

Секретар адвокат Др. Ф. Гендел радив, щоб обіжних до субкомітетів і до людей, яких проситесь організувати субкомітетів в різних місцевостях.

Редер повідомляє, що йому вдалось закочити корисну роботу з великим американським банком «Американ Екскендж Нешенел Банк», 128 Бродвей, Нью Йорк, для послання до нього впрот грошній субскрипції. Чи, що послання грошній на оплату декларіації, мають адресувати: Тістер Департамент оф «Американ Екскендж Нешенел Банк» форд ді Україннен Банк». Декий питання до них самі банкі. Умова вже закінчена, але її се має підписати голова Комітету.

М. Камінський повідомляє, що вже готовий новий декларіація банкет, який однією виготовив не він, але адвокат Гендел. Банкетні розсілає канцелярія вже до субкомітетів.

І Н Н И К К А Л Е Н Д А Р І В НА РІК 1921

Вісницький Календар Українськ Мистецької Накази... 30 шт.
Гумористичний Календар Кожа за Чортівською... 50 шт.
Умористичний Календар «Веселий Друг»... 50 шт.
Календар Словний Стрижень... 50 шт.
Календар Канадського Фармера... 50 шт.
Календар Святого Базару... 60 шт.
Календар Українського Гостю 60 шт.
Ілюстрований Календар Спрингсайд Локу... 75 шт.
Дипломатичний Календар Американських Українців... \$1.00
Загальний Календар в Канаді в твердій оправі... \$1.00
Календар стінний з Гербом України... \$1.00
Замовлення і гроші посилає на адресу: BASIL HRISHKO, 437 N. 6th Ave., SCRANTON, PA.

Др. С. А. Сохочий.
Шпирит, шифарти, справи старокраві найкраще, звляючи поволадже Канцелярія Нотаріальна, Всісп Т. А. HIGGINS CO., 329 S. 4th St., PHILADELPHIA, PA.

ПРОСЬБА

ДО ТИХ, ЩО ЗАМОВЛЯЮТ КНИЖКИ В КНИГАРНІ «СВОБОДИ».

Деякі люди пишуть до нас і просять нас знизити, але поволате дуже недокупувати по адресу, або там не поволати ні адрес. Натриклад сімні дини прийшло до нас замовлення десь з околиці Пітсбурга, Па., але адреса замовлювача така невразлива, що ми способу з ним порозумітись. Інші чловчій прислали замовленіє з Кейбері, Па., але не подалі ані свого імені ані жадної адреси. Дотичні люде своїх замовлень не доставили і будуть працювати на нас, а ми тут нічого не вміли.

Просимо жаять земляків, що в свої власній інтересі писати до нас виродині і боби не забувати полати в листі (а також на конверті в горішній кутку) в зворотній стороні свою адресу по англійськи. Коли хто не знає, як називається і як склабується (спелюється) та улашка, при котрій він мешчає, або та місцевість, у якій він проживає, нехай посприє о се в якогось американського українського дитини, котро ходить до публічної американської школи.

АДМІНІСТРАЦІЯ «СВОБОДИ».

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—СЕ СИЛА — ПИШІТЬ ПО ШІННИК КНИЖКО ДО ДРУКАРНІ «СВОБОДИ», 83 ГРАНД СТ., ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКА ЕКСПОРТОВА КО.

Повідомляє всіх своїх коstumерів, що для іаучих до краю має близько офісу УКРАЇНСЬКИЙ ГОТЕЛЬ І РЕСТАУРАЦІО.

Пересілає гроші до старого краю під гарантією АМЕРИКАНСЬКОГО ЕКСПІРЕС КО. на ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК.

Пишть до нас, як, бже, переікоди, переіаждати до краю? Як дістати гроші попаспорт?

Лучи до краю напишть до нас, а ми Вас будемо ждати на стації. В українськй готелю дістанете там і чисті кімнати. — Пишть до:

Ukrainian Export Co., Inc.

318 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ТХАТИ ДО КРАЮ ЧИ НЕ ТХАТИ?

Кожний Українськ, що читає газети, знає, що там дється. Хто мусять їхати, той нехай їде. Хто не мусять, нехай посилає гроші своєї родині, судіям і на річні народні іллі.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, INC.

30 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

се народна інституція, яка має обслуговувати своїх людей чесно і солідно. Тому Бюро виробляє паспортти, продає корабельні карти (шіфартти) пересілає гроші до краю найвигіднішою дорогою (доларями чи чеками) Американ Експіре Компані, але всієї рати та вказівки. Хто не має певних вломостей по родину, повинен вислати чек на Земельний Банк Плотенцій у Львові, а то пошукає вже родину і више її гроші.

ЧИ СПРОВАДЖУВАТИ РОДИНУ З КРАЮ?

Нема найменшого сумніву, що там біда. Тому хто може, нехай спроваджує, особливо жінок, діточку, ілти. Найвигіднішє спроваджує кораблями через Гданськ і Бремю. Бюро продає шифартти на ліній на ті порти. Добре отже купити готову шифартту і вислати її до краю разом з апликацією. — Всі поради дає даром

Управа Американського Українськго Бюра.

U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC.

ЧИ ІДЕ З НЮ ЙОРКУ БЕЗ ПЕРЕДАЦІЯ ПРАМО ДО БРЕМЕНІ ГДАНЬСКА

S. S. ANTIGONE 19. МАРЦЯ І 7. МАЯ
S. S. SUSQUEHANNA 6. ЦВІТНЯ І 21. МАЯ

Головний до Passenger Dept., 45 Broadway, New York City, або місцевих агентів.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВІПРОС БЕЗ ПЕРЕДАЦІЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМУБУРГ 3 миса \$125 } \$5 вдаток.
ЛАНЦУГ " " \$145 }
ЛІВІВ " " \$175 }

ЗНАМЕНІТІ НОРБАЛДОВШІ БОВІЦІ ВІПЛАВЛЯЮТЬ «ЕСТОНІЯ» - - - - - 16. МАРЦЯ
«ПОЛЬОНІЯ» - - - - - 30. МАРЦЯ

З ВАРШАВИ ДО НЮ ЙОРКУ \$153 в січній цілу вдаток від кошта полати до пороженю.

Зарезервує місце у наших уловачках авіації у вахоні шкряп, або: BALTIK AMERICAN LINE, INC., Gen'l. Pass. Agents, 42 Broadway, New York City, K. W. KEMPFF, Gen'l. Western Agent, 120 N. La Salle St., Chicago, Ill.

ІФКАРТУ ДАРОМ

ДАМО КОЖДОМУ, ХТО ДОКАЖЕ, ЩО МОЖЕ КУПИТИ ШИФКАРТУ ТАЙШЕ НІЖ У НАС.

ДОВІРЬ ЛЮДЕМ, А НЕ ДОХОД — ЦЕ НАША ШІЛ.

ПАШПОРТИ ВИГОТОВЛЯМО ДАРОМ.

Помагаємо при оплаті «ІНКОМ ТЕКС».

Оши пересілаємо по найнижшому курсі з повною гарантією.

Закн що зробите, уладтесь до нас за порадкою.

ATLANTIC STEAMSHIP AGENCY,

154 E. Houston St., New York City

КУПУЙТЕ КАЛЕНДАР ГАЛИЦЬКОТ «ПРОСВІТИ»!

Сини дитині канцелярія товариства «Просвіти» у Львові прислала на адресу нашої «Свободи» 160 календарів «Прсвіти» і прость, аби ми ці календарі як найкраще розпродати. Яна є вартість календаря нішого найстаршого товариства в Галичині, се кождому свідомому Українцеві відомо. Відомо нам також, в яких тяжких обставинах нахотяться тепер галицька «Прсвіта» і як їй гроші потрібні.

Замісьч випишувати широкую патріотичну відозву із закликом до розукування сих календарів, ми отсим подаємо до загального відомо, що сьогорічний календар «Прсвіти» є великого формату і має 204 сторони (крім часті календарської і оголошені). Зміст сього календаря є зовсім оригінальний, ріжнородний і завдяючий.

ЦІНА ВРАЗ З ПОЧТОВОЮ ПЕРЕСІЛКОЮ \$1.00.

Замовлення враз з гршіми просимо слати на адресу: «СВОБОДА», 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

